

ת"פ 3242/11/12 - מדינת ישראל נגד א.ע. חברה לשיווק חומרי בנין בע"מ,עלייאן אלעוברה

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 3242-11-12 מדינת ישראל נ' א.ע. חברה
לשיווק חומרי בנין בע"מ ואח'
04 דצמבר 2014

בפני הנשיא, כב' השופט אביחי דורון
המאשימה: מדינת ישראל
נגד
הנאשמים:
ע"י ב"כ עו"ד צבי פורר
1.א.ע. חברה לשיווק חומרי בנין בע"מ
2.עלייאן אלעוברה

גזר דין

הנאשם הורשע בארבע עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש],
התשכ"א-1961, וכן בארבע עבירות של אחריות מנהלים לפי סעיף 224א לאותה הפקודה.

טיעוני המאשימה לעונש

המאשימה ביקשה לקבוע את עונשו של הנאשם על פי עיקרון ההלימה הקבוע בסעיף 113 לחוק העונשין במסגרת האלמנטים הקבועים בסעיף 40ג', ביניהם: הערך החברתי ומידת הפגיעה בו, רף הענישה הקיים ביחס לעבירות שבהן הורשע הנאשם, ונסיבות הקשורות לביצוע העבירה. ב"כ המאשימה עמד על חומרת העבירות אותן ביצע הנאשם וזאת בדגש על האינטרס הציבורי. ביחס לרף הענישה טען ב"כ המאשימה כי מדיניות הענישה הנוהגת במקרים אלו, בהם לא הוסרו המחדלים, הינה למאסר בפועל, מאסר על תנאי קנס כספי והתחייבות להימנע מעבירה. ביחס לנסיבות ביצוע העבירה תיאר ב"כ המאשימה כי הנאשם ביצע את העבירות לאורך זמן ובמודע בחר להפר את החוק, וכאן על בית המשפט להביא לידי ביטוי את עיקרון הרתעת הרבים. הנאשם לא הסיר מחדליו ולכן אין להקל בדינו.

ב"כ המאשימה דחה את נימוקי הנאשם להקלה בעונשו מסיבות כלכליות ובריאותיות והדגיש את יכולתו של שב"ס לקלוט נאשמים בעלי בעיות דומות. לאור כל אלה עתר להטלת עונש של קנס כספי על הנאשמת ואילו על הנאשם 2 עונש של של בין 10-14 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ברף הגבוה בן 8 חודשים, קנס כספי ברף הגבוה של 29,000 ש"ח בחופף לכל העבירות והתחייבות להימנע מביצועה של עבירה.

טיעוני ההגנה לעונש

ב"כ הנאשם עמד על נסיבות ביצוע העבירה ועל נסיבותיו האישיות של הנאשם, לדבריו בהתייחס לנסיבות ביצוע העבירה לא ניתן להתעלם מן העובדה שמדובר בחברה שאינה פעילה ומהעובדה שהגשת דו"חות שאינם מבוקרים הינם תוצאה של פטירת רואה החשבון של הנאשם, לטענתו חרף פטירתו של רואה החשבון התגייסה משפחתו של הנאשם על מנת להגיש את הדו"חות אף שהחברה הפסיקה זמן רב להיות פעילה. בהתייחסו לנאשם סיפר כי מדובר באדם בן 78, נעדר עבר פלילי שאפילו את טיעוני הצדדים לעונש התקשה לשמוע.

עוד עמד ב"כ הנאשם על נסיונותיו להגיע להבנות עם המאשימה, נסיונות שעלו בתוהו. לדבריו במידה ויחליט בית המשפט על הטלת עונש מאסר, הרי שיש לאפשר לנאשם לרצותו במסגרת עבודות שירות. ב"כ הנאשם עמד על כך כי תיקון 113 ובתוכו עיקרון ההלימה אינם מבקשים מבית המשפט להתעלם מן הנאשם האינדבידואלי ולאור הנסיבות שתוארו לעיל יש להסתפק בענישה מקלה הן בהתייחס לשאלת הקנס והן בהתייחס לשאלת העונש.

השתלשלות האירועים בתיק שלפני:

עם תחילת משפטו של הנאשם, הצהיר ב"כ הנאשם על כוונתו להסיר את המחדלים הקיימים בתיק, באותו מעמד ביקש שהות על מנת שיועבר החומר החשבונאי לידי רואה חשבון אחר מזה שהיה לנאשם ונפטר. לאור הדברים נדחה הדיון לתזכורת שלושה חודשים לאחר מכן.

בתזכורת שהתקיימה בין הצדדים הצהיר ב"כ הנאשם כי בשל פטירת רואה החשבון טרם שוחזרו המסמכים הרלוונטיים להסרת המחדלים והתבקשה שהות נוספת, בנסיבות העניין ניתנה לנאשם הזדמנות אחרונה להסרת המחדלים.

ארבעה חודשים לאחר מכן, בדיון בבית המשפט טען ב"כ הנאשם כי הנאשם הצליח לשחזר את החומר החשבונאי ודו"חות הוגשו למאשימה. עם זאת טען כי מאחר ומדובר בחומר משוחזר קלושים סיכויי בקשת המרת כתב האישום לקנס מינהלי וכבר במעמד זה הציע להגיע להסכמות עונשיות עם המאשימה, לעונש של מאסר על תנאי וקנס וזאת בשל גילו המבוגר של הנאשם והנסיבות אליהן נקלע, עם פטירת רואה החשבון שלו.

בית המשפט שלח את הצדדים להידבר ביניהם על מנת שהמאשימה תשקול את טיעוניה לעונש, לאור נתונים שיציג לה ב"כ הנאשם, וזאת לאור קשיים בדבר שילובו של הנאשם במסגרת עבודות שירות, בסופו של יום לא הצליחו הצדדים להגיע להסכמות.

שינוי בעמדת המאשימה לעונש

ביום 01.12.14 הודיע נציג המאשימה לבית המשפט על שינוי עמדתה העונשית לפיה לאור העובדה כי הנאשם הסיר את כלל המחדלים בתיק דנן אין היא עומדת עוד על טיעוניה כפי שהובאו לעיל וכי תעתור להטלת עונש של מאסר מותנה במתחם שבין 7-9 חודשים וזאת למשך שלוש שנים, כאשר עתירתה היא לרף העליון של המתחם, כמו כן עתרה להטלת קנס במתחם שבין 8,500-29,000 ₪, גם כאן עתרה לרף העליון של המתחם.

חות דעת הממונה

לאור עמדתה הראשונית של המאשימה נשלח הנאשם לקבלת חוות דעת ממונה, על מנת שתיבחן אפשרות השמתו במסגרת זו אולם מששינתה המאשימה את עמדתה, לא נותר כל צורך בחוות הדעת.

דין והכרעה

כבר בתחילת דברי אומר כי לטעמי מדובר באירוע אחד שלם, כאשר בתוך פעילותה של חברה אחת בוצעו כל העבירות המיוחסות לנאשם:

הערך החברתי

א.

שנפגע - מערכת המס התקינה, שתקינותה קשורה באופן ישיר לדיווח של חברות ומנהליה באופן מסודר ובמועד הנקוב לכך. באי מילוי אחר הוראות החוק, פוגע הנאשם בקופה הציבורית ומשנה את מאזן חלוקת המשאבים באופן שווה והגון לכולם.

מידת הפגיעה

ב.

בערך המוגן - מחד גיסא העובדה שדו"חות החברה לא הוגשו מקשה על כימות הנזק הכלכלי שנגרם למדינה, מאידך גיסא חוסר היכולת להעריך את הנזק והעובדה שלא הוגשו דו"חות יש בה כדי להעיד על המשמעות שיש לדו"חות אלה ועל האינדיקציה שיש ביכולתם לתת על רווחיה של חברה. מכאן עולה כי אי הגשת דו"חות יש בה כדי להכביד על מערכת המס כולה.

מדיניות

ג.

הענישה הנוהגת - מדיניות הענישה הנוהגת עפ"י האירועים המתוארים בכתב האישום נעה בין שלושה לשניים עשר חודשי מאסר, על מנת לעמוד על מדיניות הענישה הנוהגת במקרה שלפני אציג מספר דוגמאות לעבירות הנדונות בפני, וזאת בשים לב לשינויים המחויבים כגון כמות העבירות המבוצעת וקיומן של עבירות נוספות:

ת"פ 7207-05-09

1.

מדינת ישראל מס הכנסה חקירות ירושלים נ' מ. אלונים - הנדסה אזרחית בע"מ - הנאשם הורשע ב- 9 עבירות של אחריות מנהלים עפ"י סעיף 224א לפקודת מס הכנסה, 6 עבירות של אי הגשת דו"ח במועד לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה ועבירות נוספות מפקודת מס הכנסה וכן בעבירות מחוק מס ערך מוסף. כמו כן צירף הנאשם תיק נוסף שכללו עבירות לפי חוק מס ערך מוסף- על הנאשם הושת עונש של מאסר על תנאי, עפ"י מתחם שהוסכם עליו בין הצדדים, ועל כן הושת על הנאשם מאסר על תנאי למשך חמישה חודשים וכן קנס בסך של 15,000 ₪. בעניינו של הנאשם הוסרו המחדלים.

ת"פ 3437-07 מ.י.

2.

היועץ המשפטי לאגף מס הכנסה נ' בע"מ סי.את הי.מ החזקות וניהול - הורשע הנאשם בחמש עבירות של אי הגשת דו"ח במועד עפ"י סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה וכן בשמונה עשרה עבירות של אחריות מנהלים, עבירה לפי סעיף 224א לפקודה, כמו כן הורשע הנאשם בעבירות נוספות, ביניהן אי תשלום מס שנכח ואי הגשת דו"חות אישיים. לנאשם מאסר מותנה בן ששה חודשים- על הנאשם הושת עונש בן תשעה חודשים וכן הופעלו ששת חודשי מאסר מותנה במצטבר. התחייבות עליה חתם הנאשם חולטה וכן הוטל קנס בסך של 30,000 ₪.

3.

ת"פ 5377-08 מ.י.

מס הכנסה - חקירות ירושלים נ' יואל- הנאשם הורשע בעבירות של אי הגשת דו"חות וכן בעבירה של אי העברת ניכויים בסך של 51,000 ₪ בעניינו של הנאשם כל המחדלים הוסרו למעט 2, נאשם עם עבר פלילי בתחום המס- על הנאשם הושת עונש של 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך של 10,000 ש"ח.

4.

ת"פ

3489-09 מ.י מס הכנסה חקירות ירושלים נ' מ.מ.פרחן בע"מ - הנאשם בעל עבר פלילי בתחום עבירות מע"מ אשר בגין ריצה עונש של 3 חודשי ע"ש הורשע בשתי עבירות של אי הגשת דו"ח במועד עפ"י פקודת מס הכנסה וכן בשתי עבירות של אחריות מנהלים, כמו כן הורשע הנאשם בשתי עבירות נוספות של אי הגשת דו"ח במועד, עבירה שעניינה אי הגשת דו"ח אישי- על הנאשם הושת עונש של שני חודשי עבודות שירות וכן קנס בסך של 5,000 ₪.

בעניינו מדובר בעבירות שבוצעו במשך שלוש שנים, והנאשם היה ככל הנראה מודע להן, עם זאת, לא הצלחתי לעמוד על הסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות המנויות בכתב האישום, אולם מאחר ומדובר בחברה שהפסיקה להיות פעילה, קשה לומר כי שאלת הרווח הנקי היא היחידה שעמדה לנגד עיניו של הנאשם.

עם זאת הודעתה האחרונה של המאשימה לפיה הנאשם הסיר את מחדליו יש בה כדי להוות משקל בקביעת מתחם העונש, עמדה הבאה לידי ביטוי לכל אורך הדיונים ובעיקר בטיעוני המאשימה לעונש לפיה אי הסרת המחדלים הינה נדבך חשוב בשקילת העונש הראוי לנאשם שכן במקרים מסויימים תהווה הסרת המחדל לא רק בבחינת החזרת הכספים אותם גזל הנאשם מן הקופה הציבורית אלא תעיד על חרטתו של הנאשם, והיא כשלעצמה תקל בעונשו של הנאשם, אולם אין בה כדי להוות תחליף לענישה אותה יש להטיל על הנאשם (**לעניין זה ר' רע"פ 6296/09 איקס איקס אקסלנט מזון אילת בע"מ נ' מדינת ישראל תק-על 2009(3)**), בנוסף על כך אין להתעלם מהתייחסותו של בית משפט זה לנאשמים המסירים את מחדליהם בתיקי המס, הרואה בכך שיקול לקולא, שכן כפי שנאמר לעיל, בדרך כלל תהווה הסרת המחדל חלק מן החרטה אותה מביע הנאשם בפני בית המשפט, ועל הבעת חרטה בפני בית המשפט נאמר רבות.

הסרת המחדלים בעניינו יוצקת תוכן חדש לפרמטר של "מידת הפגיעה בערך המוגן", כמובא בתיקון 113, שכן היא מצמצמת את הנזק או מאפשרת את הערכה נכונה שלו, אקט חשוב בתיקי מס.

עפ"י האמור לעיל אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירות המנויות בכתב האישום הינו עונש של ארבעה עד שמונה חודשי מאסר על תנאי. בכל הנוגע לשאלת הקנס הרי שבעבירות אותן ביצע הנאשם לא ניתן לאמוד את ערך הנזק שנגרם לקופה הציבורית, אך אין לזקוף זאת לזכותו של הנאשם ואני קובע כי מתחם העונש ההולם הוא בין 5,000 ל-25,000 ₪.

שיקולי השיקום, אשר מצדיקים סטייה מן המתחם אינם מתקיימים בעניינו מאחר ואף אחד מן הצדדים לא עמד על שאלת שיקומו של הנאשם וזאת בשימת לב לגילו המבוגר, ולרלוונטיות של שאלה זו על הנאשם הספציפי שלפני. עם זאת, בגזירת עונשו של הנאשם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה וזאת עפ"י סעיף 40 יא' לחוק העונשין:

לפני נאשם בן 78, במצב רפואי לא פשוט כלל וכלל, זהו המקום לציין כי ראיתי את הנאשם מגיע בקושי רב לדיונים בתיקו, ואף מתקשה להקשיב להחלטות בית המשפט, הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון וניתן לומר כי חסך זמן שיפוטי יקר. במסגרת דיוניו של הנאשם, ולאור העובדה שמדובר בחברה שאינה פעילה הגיש הנאשם דו"חות שאינם מבוקרים ובכך נחשב בתחילה למי שלא הסיר את מחדליו, אולם לאור הודעת המאשימה עולה כי עשה מאמצים ובסופו של יום הצליח להסיר את המחדלים האמורים וזאת חרף פטירת רואה החשבון של החברה, אשר בה היה כדי להקשות על ביצוע פעולה זו. במקרה שלפנינו סוגיית הסרת המחדלים שימשה אבן נגף בדרכו של הנאשם שכן באופן עובדתי היה בה כדי להשליך על עמדת המאשימה בכך שהשתנתה מן הקצה אל הקצה ואף תאמה את ציפיות בית המשפט באופו בו טוענת כעת וכפי שעשתה בעבר בתיקים דומים לפני. הנאשם נעדר עבר פלילי וזוהי הרשעתו הראשונה, וזאת בהתייחס לגילו המופלג.

תמים דעים אני טענתו של הסניגור כי עובדת קיומו של תיקון 113 אינה מונעת מבית המשפט לבחון את הנאשם האינדיבידואלי ונסיבותיו, לא בכדי קיימים שלביו של תיקון 113 באופן בו הוא בנוי כך שתחילה תיקבע מדיניות הענישה הנוהגת ורק לאחר מתחם העונש ההולם לעבירות ועל מנעד זה ובהתחשב בפרמטרים הקבועים בסעיף 40ג(ב) ובנוסף על הנסיבות המנויות בסעיף 40 יא יגזור בית המשפט את עונשו של הנאשם בתוך המתחם: (ר' ע"פ 5794/13 מדינת ישראל נ' חליל שיכה (פורסם בנבו)):

"... הענישה היא לעולם אינדיבידואלית. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, יש לקבוע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה, תוך שמירה על קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

לאור הדברים אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר למשך שישה חודשים ואולם הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור אחת העבירות בהן הורשע לפני וזאת בתוך 3 שנים מהיום.
2. קנס - אני גוזר על הנאשם קנס של 20,000 ₪, או ששה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-30 תשלומים שווים ורצופים שהראשון בהם יחול ביום 1.04.15 ובכל 1 לחודש שלאחריו.
3. אני מחייב את הנאשם לחתום על התחייבות בסך של 5,000 ₪ שלא לעבור אחת מן העבירות בהן הורשע לפני. יסרב לחתום - ייאסר למשך 20 ימים.
4. על הנאשמת 1 אני מטיל קנס בסך של 300 ₪ שישולם עד ליום 01.2.15.

